

В ръцете си държа книгата **"Слънчев бряг. Лагерът на смъртта"** на историка **Иван Минков**, която ви представям тази неделя в [електронната библиотека](#) на **desebg.com**.

Тя не само е първата за лагера край Ловеч, но и може да претендира за едно от първите издания след 10 ноември 1989 г., посветено на престъпленията на комунизма.

Приготвил съм я отдавна, но изчаквах [традиционното поклонение в памет на жертвите на комунистическите лагери](#), което всяка година се провежда в Ловеч.

Трябва да отдадем заслуженото на автора, който без съмнение е смел човек. Защото и сега, четвърт век след краха на режима има немало хора, които ги е страх да говорят за онова време. А какво да кажем да опишеш ада край Ловеч през 1990 г.

Това се потвърждава от написаното от Иван Минков в предговора към книгата, която може да намерите в библиотеките или в някой книжен антиквариат:

„Малцина си позволяваха да говорят за лагерите и винаги се озъртаха, даже да бяхме

Първата книга за лагера „Слънчев бряг” и ужаса, създаден от малките сталинчета

Написано от Христо Христов
Неделя, 30 Март 2014 09:34

насаме.. Вживях се в стотици човешки съдби, в прекъснати човешки нишки. Заредиха се разкази за жестокости, изпъващи дори мозъка на костите истини.”

Авторът посочва, че за първи път започва да се занимава с лагера, известен от архивните документи като „Трудовата група, поделение 0789 през пролетта на 1986 г. още тогава той започва да търси бивши лагеристи, свидетели, хора от Ловеч.

Разбира се такава книга е немислимо да бъде легално издадена по време на режима. Но 10 ноември 1989 г. се оказва близко. Когато през март 1990 г. тогавашната Главна прокуратура образува секретното дело за убийствата в лагерите Иван Минков е човекът, първи започва да говори публично за лагера на смъртта край Ловеч и предоставя някои от материалите си на журналисти, които дават гласност на случая.

Книгата му, макар и неголяма по обем, е трудна за четене. Не заради нещо друго, а заради огромната емоция, вложена в разказа за случилото се през 1959-1962 г. край Ловеч. Ако някои от читателите не се е сблъскавал с тази тема дори може да не намери сили да понесе картините, които малката книжка разкрива. Самият автор посочва, че чрез писането на тази история се е самонаказал и вероятно наказва и читателя, „защото е зловещо”.

Изградена на основата на разказите на преминали през лагера хора, книгата не е за хора със слаби нерви.

*„Носене на тесни панталони. Въдворяване!
Носене на каси поли. Въдворяване!
Политически вицове. Въдворяване!*

Ами че как така? Така! Теще се вглеждат в модата. Модата! Никакви Кристиан Диорки, Шанели, Бурда-мурда и какви ли не още западняшки централи!

Зози и соинги! Да ги нямаме такива! Само нашенски или най-много руски. Иначе въдворяване!

Може и само да си натопен. Въдворяване!

Истината! Тя тогава приличаше повече на Дантевия ад!”

По такъв начин Иван Минков рисува онова, което е характерно за режима в България в края на 50-те години. И неговите нравни, точно копирани от Съветския съюз. Нищо, че Сталин вече е починал, а култът към личността му е осъден. Нищо, че на Априлския пленум на ЦК на БКП през 1956 г. Вълко Червенков официално е заменен от Москва с неизвестния тогава Тодор Живков. Нищо, че уж комунистическата партия е обещала да не допуска „извращения” и „деформации” и режима ще се „размразява”.

Нищо такова няма. Авторът много добре е стигнал до сърцевината на управлението на БКП: „В тия времена съществуваша много, които сляпо поддържаха сталинския маниер на жестокост и зловонна безчовечност. Малки сталинчета – малки богове”.

Книгата съдържа и уникално приложение: снимков материал за първото завръщане на бивши лагеристи на каменната кариера след 10 ноември 1989 г. и първото поклонение през март 1990 г. а също така и някои важни партийни документи, свързани с лагера, а също така и писма на хора, преминали през лагера на смъртта, до автора на книгата.

Скоро в интернет попаднах на един учебен план за запознаване на ученици с историята на лагера край Ловеч и ми направи впечатление, че в посочените източници книгата на Иван Минков присъства. А това е много важно.

Иван Минков, „Слънчев бряг”. Лагерът на смъртта”, издателство на БЗНС, 1990 г., 112 страници.